

Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijas licence Nr. 00403108.

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
06.01.2006. ar Nr.06.04.104/1.1

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2009. gada 30.aprīlī ar Nr.06.04.06.104/1.2

Grozījumi 10.panta punktā 10.6. un 15.panta punktos 15.1.-15.5.
Stājas spēkā no 2009.gada 30.oktobra

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2011. gada 3.augustā ar Nr.PP12-06.04.06.104/111

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2013. gada 11.janvārī ar Nr.PP12-06.04.03.03.104/9

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2014.gada 23. janvārī ar Nr. 05.04.01.104/366

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2015.gada 11. septembrī ar Nr. PP12-06.04.03.03.104/130

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla tirgus Komisijā
2016.gada 19.aprīlī ar Nr. PP12-06.04.03.03.104/63

Akciju sabiedrība „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”

Pensiju Plāns

„Pirmais Pensiju Plāns”

Rīga, 2016

1. pants. Terminu skaidrojums

- 1.1. **Komisija**- Finanšu un kapitāla tirgus komisija - valsts iestāde, kura veic privāto pensiju fondu darbības uzraudzību.
- 1.2. **Darba devējs** - juridiska persona - Pensiju Fonda akcionārs, kas saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu veic iemaksas Pensiju Plānā savu darbinieku labā.
- 1.3. **Darba samaksas kopsumma (bruto)** – visu Darba likumā ietverto darba samaksas elementu kopums: amatalga (mēnešalga), samaksa par papildu darbu (darba apvienošana, uz laiku prombūtnē esoša darbinieka pienākumu izpilde), samaksa par virsstundu darbu, samaksa par darbu svētku dienās un brīvdienās, samaksa par nakts darbu, kā arī izmaksas materiālajai stimulēšanai (prēmijas par darba kvalitatīvu izpildi, prēmijas par gada rezultātiem un citas prēmijas) un citi uz darba samaksu attiecināmi izmaksu veidi, kas paredzēti Darba koplīgumā.
- 1.4. **Individuālais konts** - konts, kurā katram Pensiju Plāna dalībniekam tiek uzkrāts *Papildpensijas kapitāls*.
- 1.5. **Ieguldījumu politika** – detalizēti Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanas noteikumi.
- 1.6. **Kolektīvās dalības līgums** - līgums, kas noslēgts starp Darba devēju un Pensiju Fondu par šī Darba devēja darbinieku dalību Pensiju Plānā.
- 1.7. **Līdzekļu pārvaldītājs** - komercsabiedrība, ar kuru Pensiju Fonds ir noslēdzis līgumu par līdzekļu pārvaldīšanu.
- 1.8. **Līdzekļu turētājs** - komercsabiedrība, ar kuru Pensiju Fonds noslēdzis līdzekļu turētāja līgumu.
- 1.9. **Likumi** - Latvijas Republikas likumi un citi tiesību akti, kas regulē privātā pensiju fonda izveidošanu, darbību un likvidāciju.
- 1.10. **Metodika** - kārtība, kādā Pensiju Plāna dalībniekam ir tiesības izņemt un Pensiju Fonds izmaksā uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* pa daļām.
- 1.11. **Papildpensijas kapitāls** - naudas līdzekļi, kas kādā noteiktā laika periodā ir uzkrāti Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā*.
- 1.12. **Pensiju Plāns** - sistematizētu noteikumu kopums, saskaņā ar kuru Pensiju Fondā notiek naudas līdzekļu iemaksa, uzkrāšana, uzkrāto līdzekļu ieguldīšana un izmaksa.
- 1.13. **Pensiju Plāna dalībnieks** - fiziska persona, kura pati vai par kuru Darba devējs vai cita fiziska persona izdara iemaksas Pensiju Fondā un kurai ir tiesības saņemt Individuālajā kontā uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* Pensiju Plānā noteiktajā kārtībā.
- 1.14. **Pensiju Plāna darbības rezultāts** - Pensiju Plāna ieņēmumu un izdevumu aprēķina postenis, kas atspoguļo Pensiju Plāna ieņēmumus, kā arī ieņēmumus un izdevumus no darbības ar ieguldījumiem pārskata periodā.
- 1.15. **Pensiju Plāna kapitāls** - Pensiju Plāna dalībnieku *Individuālajos kontos* uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* kopsumma.
- 1.16. **Pensiju Plāna komiteja** - Pensiju Plānā iestājušos darbinieku un Darba devēja kopīgi izveidota Pensiju Plāna kontroles institūcija.
- 1.17. **Pensiju Fonds** - akciju sabiedrība “Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, ir slēgtais pensiju fonds, kas reģistrēts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā 1999.gada 14.jūnijā, reģistrēts komercreģistrā 2004.gada 12.augustā, vienotais reģ. nr. 40003448943. Pensiju Fonda juridiskā adrese - Brīvības iela 180, LV 1012, Rīga.
- 1.18. **Pensijas vecums** - Pensiju Plānā noteiktais Pensiju Plāna dalībnieka vecums, kuru sasniedzot Pensiju Plāna dalībnieks var saņemt *Papildpensijas kapitālu* atbilstoši Pensiju Plāna noteikumiem.
- 1.19. **Pieteikums** – pašrocīgi parakstīts iesniegums, kurā Pensiju Plāna dalībnieks izsaka vēlmi izņemt uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* pa daļām, pilnībā vai pārskaitīt uz citu pensiju fondu.
- 1.20. **Pensiju Plāna saistību valūta** – valūta, kurā tiek izmaksāts papildpensijas kapitāls.
- 1.21. **Pensiju Plāna ieguldījumu portfelis** - kontos esošie līdzekļi (Latvijas vai citu valstu valūta, dematerializēti vērtspapīri), materializēti vērtspapīri, citi finanšu instrumenti, ieguldījumi nekustamajā īpašumā un citi Likumos pieļautie Pensiju Plāna līdzekļi.

2.pants. Vispārīgas ziņas

2.1. Pensiju Plāna darbības mērķis ir uzkrāt un ieguldīt Pensiju Plāna dalībnieku pašu izdarītās un/vai viņu labā izdarītās naudas līdzekļu iemaksas, lai nodrošinātu šiem dalībniekiem *Papildpensijas kapitālu*.

2.2. *Pensiju Plāns* ir noteikto iemaksu pensiju plāns bez garantēta ienesīguma un bez paredzēta biometriskā riska seguma. *Pensiju Plāna* nosaukums ir „Pirmais Pensiju Plāns”.

2.3. *Pensiju Plāna saistību valūta* ir Euro (EUR)

2.4. *Pensiju Plānam* ir divi ieguldījumu portfeļi, kurus pārvalda *Līdzekļu pārvaldītāji*.

2.5. *Pensiju Fonda Pensiju Plāna Līdzekļu pārvaldītāji*:

2.5.1. ieguldījumu portfeļa Nr.1 *Līdzekļu pārvaldītājs* ir ”SEB Wealth Management” IPAS, reģistrācijas Nr. 40003525797, juridiskā adrese: Antonijas iela 9, LV-1010, Rīga;

2.5.2. ieguldījumu portfeļa Nr.2 *Līdzekļu pārvaldītājs* ir „M2M Asset Management” IPAS, reģistrācijas Nr.40103362872, juridiskā adrese: Antonijas iela 3, LV-1010, Rīga.

2.6. *Pensiju Fonda Līdzekļu turētājs* ir AS Swedbank, reģistrācijas Nr. 40003074764, juridiskā adrese: Balasta dambis 15, Rīga, LV-1048.

2.7. *Pensiju Fonda* un *Pensiju Plāna* finanšu pārskata revidents ir „KPMG Baltic” SIA, reģistrācijas Nr.40003235171, juridiskā adrese: Vesetas iela 7, Rīga, LV 1013.

3. pants. Pensiju Fonda pārvaldes institūcijas

3.1. Pensiju Fonda pārvaldes institūcijas ir Akcionāru sapulce un Valde.

3.2. Akcionāru sapulce ir augstākā Pensiju Fonda pārvaldes institūcija. Pensiju Fonda darbību vada un to pārstāv Valde.

4. pants. Pensiju Fonda amatpersonas

4.1. Pensiju Fonda amatpersonas - izpilddirektoru un galveno grāmatvedi - apstiprina Valde.

4.2. Pensiju Fonda izpilddirektors Valdes noteikto pilnvaru robežās:

4.2.1. analizē un novērtē Pensiju Plāna darbību;

4.2.2. kontrolē Kolektīvās dalības līgumu un Pensiju Plāna noteikumu izpildi;

4.2.3. uztur kārtībā un pilnveido dokumentāciju, lai vienmēr būtu pieejama precīza un patiesa informācija par Pensiju Plāna dalībnieku Individuālo kontu stāvokli, Pensiju Plāna prasībām un saistībām;

4.2.4. nodrošina uzziņu un konsultāciju sniegšanu Pensiju Plāna dalībniekiem;

4.2.5. aizstāv un pārstāv Pensiju Plāna dalībnieku intereses un tiesības attiecībās ar trešajām organizācijām;

4.3. Pensiju Fonda galvenais grāmatvedis:

4.3.1. organizē un nodrošina operatīvo grāmatvedības un statistisko uzskaiti, sastāda pārskatus par Pensiju Plāna darbību;

4.3.2. veic pilnu Pensiju Plāna finansiālo operāciju uzskaiti, gatavo finanšu dokumentus apstiprināšanai izpilddirektoram pirms to iesniegšanas Valdei, Komisijai, Pensiju Plāna komitejām, Pensiju Plāna dalībniekiem.

5. pants. Pensiju Plāna komiteja

5.1. Komiteja tiek izveidota ne vēlāk kā trīs dienas pirms tam, kad Darba devējs veic pirmo iemaksu savu darbinieku - Pensiju Plāna dalībnieku - labā.

5.2. Komiteju kopīgi izveido Darba devējs un darbinieki, kas piedalās Pensiju Plānā, ja Darba devējs veic iemaksas vairāk kā 100 (viens simts) darbinieku labā.

5.3. Savu pārstāvi darbam *Komitejā* Pensiju Plāna dalībnieki ievēl darbinieku sapulcē. Darbinieku sapulces sasaukšanas kārtību nosaka Darba devējs, ja cita kārtība nav paredzēta Darba Koplīgumā.

5.4. *Komitejas* darba periods ir trīs gadi. Šim periodam beidzoties, *Komitejas* locekļus var noteikt un ievēlēt atkārtoti.

5.5. *Komiteja* no sava vidus ievēl priekšsēdētāju, kas var būt gan Darba devēja, gan darbinieku pārstāvis.

5.6. Ikgadējā *Komitejas* sēde notiek ne vēlāk kā četras nedēļas pēc kārtējās Pensiju Fonda akcionāru sapulces, kura lēmumi par aizvadītā gada rezultātiem.

5.7. *Komiteja* ir tiesīga pieņemt lēmumus, ja tās sēdē piedalās abi *Komitejas* locekļi. *Komiteja* lēmumu pieņem vienbalsīgi. Ja balsis sadalās līdzīgi, lēmums netiek pieņemts.

5.8. Visas *Komitejas* sēdes tiek protokolētas. Sēdes protokols tiek iesniegts Valdei.

5.9. Ziņas par Pensiju Plāna komitejas sastāvu un par jebkurām tā izmaiņām tiek iesniegtas Valdei.

5.10. *Komiteja* veic šādas funkcijas:

5.10.1. pieprasa un saņem no Darba devēja un Valdes dokumentus par Pensiju Plāna un Kolektīvās dalības līguma izpildi;

5.10.2. kontrolē, vai Darba devēja iemaksas darbinieku labā un/vai darbinieku pašu veiktās iemaksas pensiju plānā tiek aprēķinātas savlaicīgi un pareizi un vai tās nekavējoties tiek pārskaitītas Pensiju Fondam;

5.10.3. sagatavo priekšlikumus Valdei un Darba devējam par Pensiju Plāna noteikumu grozījumiem;

5.10.4. informē Valdi un Darba devēju par pārkāpumiem, ko *Komiteja* savas kompetences ietvaros ir konstatējusi.

6. pants. Pensiju Plāna dalībnieki

6.1. Darbinieki kļūst par Pirmā Pensiju Plāna dalībniekiem ar sava Darba devēja starpniecību, kurš noslēdz ar Pensiju Fondu Kolektīvās dalības līgumu. Ja darbinieks nevēlas kļūt par Pensiju Plāna dalībnieku, viņš par to rakstveidā informē Darba devēju.

6.2. Darba devējs sastāda un iesniedz Pensiju Fondam to darbinieku sarakstu, kuru labā saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu Darba devējs uzsāk veikt iemaksas Pensiju Plānā. Sarakstā par katru Pensiju Plāna dalībnieku ir šāda informācija:

6.2.1. personas kods, uzvārds, vārds, dzīvesvietas kods;

6.2.2. korespondences saņemšanas adrese un pasta indekss, tālrunis, elektroniskā pasta adrese;

6.2.3. datums, ar kuru darbinieks kļūst par Pensiju Plāna dalībnieku.

6.3. Par iepriekšējā mēnesī notikušajām izmaiņām darbinieku sarakstā Darba devējs 6.2. pantā minēto informāciju turpmāk katru mēnesi līdz Kolektīvās dalības līgumā noteiktam datumam rakstiski iesniedz Pensiju Fondam, tai skaitā uzrādot darbiniekus, par kuriem tiek uzsāktas iemaksas Pensiju

Plānā vai kuri paši uzsāk veikt iemaksas Pensiju Plānā un darbiniekus, ar kuriem ir izbeigtas darba attiecības un/vai pārtrauktas iemaksas.

6.4. Gadījumā, ja rodas strīds par kāda darbinieka tiesībām tikt uzņemtam par Pensiju Plāna dalībnieku, to risina Pensiju Plāna komiteja. Ja *Komiteja* nespēj vienoties, lēmumu pieņem Darba devēja izpildinstitūcija. Ja darbinieks nepiekrīt Darba devēja izpildinstitūcijas lēmumam, viņam ir tiesības pārsūdzēt tā lēmumu tiesā Likumos noteiktajā kārtībā.

7. pants. Dalības izbeigšana Pensiju Plānā

7.1. Ja Pensiju Plāna dalībnieks vēlas izbeigt līdzdalību Pensiju Plānā, lai pārskaitītu *Papildpensijas kapitālu* uz citu pensiju fondu vai pensiju plānu, viņš iesniedz Pensiju Fondam *rakstveida pieprasījumu* vismaz 30 (trīsdesmit) kalendārās dienas iepriekš ar norādījumu par *Papildpensijas kapitāla* pārskaitīšanu uz citu pensiju plānu.

7.2. Par savu vēlmi izbeigt Kolektīvās dalības līgumu Darba devējs iesniedz rakstveida paziņojumu Pensiju Fondam un Komisijai likumā, Pensiju Fonda Statūtos un Kolektīvās dalības līgumā noteiktajā kārtībā. Kolektīvās dalības līgumu izbeigt var tikai ar Komisijas piekrišanu.

8. pants. Iemaksas Pensiju Plānā un to veikšanas kārtība

8.1. Pensiju Plānā iemaksas tiek izdarītas saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu, kas noslēgts starp Darba devēju un Pensiju Fondu.

8.2. Darba devējs aprēķina katram Pensiju Plāna dalībniekam pienākošos iemaksu Pensiju Plānā Kolektīvās dalības līgumā noteiktajā apmērā no darbinieka ikmēneša darba samaksas kopsummas (bruto).

8.3. Darba devējs iemaksas aprēķina katru mēnesi par pagājušo periodu un ieskaita Pensiju Fonda norēķinu kontā pie Līdzekļu turētāja ne vēlāk kā attiecīgajā Kolektīvās dalības līgumā noteiktā datumā.

Par katru nokavētu maksājuma dienu Darba devējs maksās soda naudu 0.1% (viena desmitā daļa procenta) apmērā no laikā nesamaksātās summas. Soda nauda tiek pārskaitīta reizē ar ikmēneša iemaksām par sekojošo mēnesi un ieskaitīta to Pensiju Plāna dalībnieku *Individuālajos kontos*, kuri ir Pensiju Plāna dalībnieki saskaņā ar attiecīgo Kolektīvās dalības līgumu.

8.4. Līdz Kolektīvās dalības līgumā noteiktam datumam, Darba devējs iesniedz Valdei elektroniskā un izdrukātā veidā Pensiju Plāna dalībnieku sarakstus ar atšifrētām iemaksu summām katram dalībniekam, kuru kopsumma ir vienāda ar pārskaitījuma summu.

8.5. Darba devējs pārtrauc veikt iemaksas Pensiju Plāna dalībnieka labā ar tā kalendārā mēneša pirmo datumu, kas seko kalendārajam mēnesim, kurā Pensiju Plāna dalībnieks ir iesniedzis Pensiju Fondam *Pieteikumu* par *Papildpensijas kapitāla* daļēju vai pilnīgu izmaksāšanu vai pārskaitīšanu uz citu pensiju plānu.

8.6. Tikai kļūstot par Pensiju Plāna dalībnieku Pensiju Plāna 6.1. punktā minētajā kārtībā personai uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* summa citā privātajā pensiju fondā vai pensiju plānā var tikt ieskaitīta Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā*.

8.7. Pensiju Plāna dalībnieka vai tā labā Pensiju Plānā iemaksātie naudas līdzekļi nekavējoties (ne vēlāk kā nākamajā darbdiēnā) ieskaitāmi Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā*.

8.8. Tikai kļūstot par *Pensiju Plāna dalībnieku* darbiniekam ir tiesības ar Darba devēja starpniecību un Darba devēja noteiktajā kārtībā veikt naudas līdzekļu iemaksas savā *Individuālajā kontā*. Turpinot dalību Pensiju Plānā pēc darba attiecību izbeigšanas, Pensiju Plāna dalībnieks pats var veikt naudas līdzekļu iemaksas savā *Individuālajā kontā* parakstot attiecīgu vienošanos ar Pensiju Fondu.

9. pants. Pensiju Plāna dalībnieku Individuālie konti

Pensiju Plāna dalībnieku *Individuālo kontu* uzskaites procedūra ir aprakstīta Individuālo kontu sistēmas rokasgrāmatā. Sistēma nodrošina Pensiju Plāna dalībnieku personas datu bāzes uzturēšanu, dokumentu apgrozījuma uzskaiti, datu bāzē esošo dalībnieku *Individuālajos kontos* veikto iemaksu/izmaksu uzskaiti un uzkrātā kapitāla aprēķināšanu. *Individuālajos kontos* tiek reģistrētas visas iemaksas Pensiju Plānā, kuras izdarījusi attiecīgā persona vai kuras veiktas tās labā, Pensiju Plāna dalībniekam izmaksātās *Papildpensijas kapitāla* daļas, kā arī visi no ieguldījumiem gūtie ienākumi, kas tiek aprēķināti Pensiju Plāna dalībniekiem no kopējiem Pensiju Fonda ienākumiem pēc Pensiju Fonda administratīvo izdevumu un ar ieguldījumu pārvaldi saistīto izdevumu atskaitīšanas atbilstoši Pensiju Plāna noteikumiem.

10. pants. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanas principi un noteikumi

10.1. Pensiju Fonda Valde izstrādā un ne retāk kā reizi trijos gados apstiprina Pensiju Plāna Ieguldījumu politiku, kas ir spēkā līdz jaunas Ieguldījumu politikas apstiprināšanai. Ieguldījumu politikā ir aprakstīti un skaidri noteikti ieguldījumu objekti, kuros tiks veikta Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšana ar mērķi gūt ienākumus pēc iespējas minimizējot ar ieguldījumiem saistītos riskus, kā arī noteikti ieguldījumu ierobežojumi. Pensiju Plāna līdzekļu īstermiņa un ilgtermiņa ieguldīšanas politika un jebkuri turpmākie grozījumi tajā, tiek iesniegti Komisijā un ir brīvi pieejami Pensiju Plāna dalībniekiem Pensiju Fonda telpās.

10.2. Pensiju Plāna līdzekļu īstermiņa ieguldījumu mērķis ir panākt Pensiju Plāna dalībnieku *Papildpensijas kapitāla* pieaugumu mērķa investīciju atdeves līmenis tiek noteikts vienu reizi gadā.. Pensiju Plāna līdzekļu ilgtermiņa ieguldījumu mērķis ir panākt Pensiju Plāna dalībnieku *Papildpensijas kapitāla* pieaugumu virs inflācijas līmeņa Latvijā. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanas politikas pamatnostādne ir ievērot piesardzības principus, kas nodrošina risku samazināšanu, ieguldījumu drošību, kvalitāti un likviditāti atbilstoši Pensiju Plāna dalībnieku uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* izmaksu saistībām.

10.3. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanu, ievērojot likumā „Par privātajiem pensiju fondiem” un attiecīgo uzraudzības institūciju noteiktos ierobežojumus un atbilstīgi Pensiju Fonda Valdes apstiprinātajai Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu politikai, veic līdzekļu pārvaldītāji, ar kuriem Pensiju Fonds ir noslēdzis līgumu par Pensiju Plāna līdzekļu pārvaldīšanu un kurus Pensiju Fonda Valde, noslēdzot privātā pensiju fonda līdzekļu pārvaldīšanas līgumu, pilnvarojusi veikt Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanu par labu Pensiju Plāna dalībniekiem.

10.4. Pensiju Plāna līdzekļu, saistību un īpašuma tiesību/vērtību apliecinājošu dokumentu un maksājumu dokumentu glabāšanu un visu rīkojumu par darījumiem ar Pensiju Plāna līdzekļiem izpildi tādā apjomā, kādā tie atbilst Pensiju Plānam, Likumiem, uzraudzības institūciju noteiktajiem ierobežojumiem un Pensiju Fonda Valdes apstiprinātajai Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu politikai, veic Līdzekļu turētājs, ar kuru Pensiju Fonds ir noslēdzis turētājbankas līgumu par Pensiju Fonda līdzekļu turēšanu.

10.5. Pensiju Plāna līdzekļu pārvaldīšanas un līdzekļu turēšanas līgumi un jebkuri turpmākie grozījumi tajos tiek iesniegti Komisijā.

10.6. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldījumi tiks veikti Latvijas Republikas un ārvalstu valsts un pašvaldību emitētos vai garantētos vērtspapīros, komercsabiedrību emitētās akcijās un citos kapitāla vērtspapīros ar nefiksētu ienesīgumu, parāda vērtspapīros, naudas tirgus instrumentos, ieguldījumu apliecībās, termiņnoguldījumos, riska kapitālā, kā arī nekustamajā īpašumā. Ieguldījumus atvasinātajos finanšu instrumentos Pensiju Plāns veiks tikai lai nodrošinātos pret Pensiju Plānā esošo aktīvu vērtības svārstību risku. Saskaņā ar tirgus situācijas izmaiņām un ekonomiskajām tendencēm, laiku pa laikam tiks mainīta Pensiju Plāna ieguldījumu portfeļu struktūra, tā nodrošinot Pensiju Plānam iespēju gūt peļņu no paredzamajām dažādu finanšu instrumentu un kapitāla tirgus izmaiņām.

10.7. Ieguldījumi galvenokārt tiks veikti Latvijas Republikas, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – “ESAO”) dalībvalstu valdību, Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas ekonomiskās zonas (turpmāk — “EEZ”) valstu valdību un pašvaldību emitētajos vai garantētajos vērtspapīros, šajās valstīs reģistrētu komercsabiedrību emitētajos vērtspapīros. Ieguldījumi tiks veikti tikai tādos komercsabiedrību vērtspapīros, kas ir iekļauti Eiropas Savienības dalībvalstī vai EEZ valstī reģistrētas fondu biržas (regulēta tirgus) oficiālajā sarakstā (turpmāk — “oficiālais saraksts”), kā arī ESAO dalībvalstī, kuras ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma ir investīciju kategorijā, reģistrētas fondu biržas — Starptautiskās fondu biržas pilntiesīgas biedres (locekles) — oficiālajā sarakstā.

10.8. Pensiju Plāna līdzekļi var tikt ieguldīti nekustamā īpašumā, kas ir reģistrēts Latvijā vai citās Eiropas Savienības (ES) vai Eiropas Ekonomikas Zonas (EEZ) valstīs. Ieguldījumi nekustamā īpašumā tiks veikti tādos objektos, kuriem paredzama pozitīva naudas plūsma vai pieaugoša nākotnes vērtība.

Valde var noteikt striktākus ieguldījumu ierobežojumus.

11. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldījumu riski un iespējamie pasākumi riska samazināšanai

11.1. Riskam ir pakļauti jebkuri ieguldījumi – gan akcijās un citos vērtspapīros bez fiksētā ienākuma, gan parāda un citos fiksēta ienākuma vērtspapīros, arī termiņnoguldījumos un nekustamajā īpašumā. Neskatoties uz to, ka risks var pozitīvi ietekmēt ieguldījumu vērtību, Pensiju Fonda ieguldījumu politika vērsta uz to, lai novērstu vai minimizētu risku negatīvo ietekmi.

11.2. Ieguldījumu darījumu *pamatrisks* ir saistīts ar vērtspapīru cenu svārstībām, kas tieši ietekmē Pensiju Plāna dalībniekiem piederošā *Papildpensijas kapitāla* vērtību. Lai mazinātu vērtspapīru cenas svārstību ietekmi, daļa no ieguldījumiem tiks veikta ilgtermiņa augstvērtīgos vērtspapīros ar augstu likviditātes pakāpi, kas tiks turēti līdz termiņa beigām un vērtēti pēc uzkrāšanas metodes.

11.3. *Likviditātes risks* saistīts ar iespēju noteiktā laika periodā ātri realizēt nepieciešamo aktīvu apjomu par cenu, kas vienāda ar šo aktīvu patieso vērtību tekošajā dienā. Likviditātes nodrošināšanai tiek veiktas regulāras analīzes par Pensiju Plāna dalībnieku vecumu un vēsturisko izmaksu pieprasīšanas apjomu. Lai nodrošinātu Pensiju Plāna saistību izpildi pret Pensiju Plāna dalībniekiem, tiek veikti īstermiņa un ilgtermiņa ieguldījumi, līdzsvarojot izmaksas ar iemaksām Pensiju Plānā.

11.4. *Emitenta saistību neizpildes risks* ir varbūtība, ka vērtspapīru emitents nepilda savas saistības pret vērtspapīra valdītāju. Pensiju Plāna Ieguldījumu politikā ir noteikts, ka līdzekļu pārvaldītājs ņem vērā ieguldījumu drošumu katrā konkrētā valstī un konkrēta emitenta vērtspapīros, t.i., analizē informāciju par emitentu, apzinās kredītreitingus, kas noteikti attiecīgajai valstij un vērtspapīru emitentam.

11.5. *Valsts risks* pastāv jebkura veida darījumiem ar noteiktas ārvalsts rezidentiem vai to emitētiem vērtspapīriem attiecīgās valsts ekonomiskā vai politiskā stāvokļa vai likumu izmaiņu dēļ, kā rezultātā Pensiju Plānam iespējami zaudējumi (vai ienākuma samazināšanās). Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu politikā ir noteikti limiti ieguldījumiem atsevišķajās valstīs, par kuru ievērošanu ir atbildīgi Līdzekļu pārvaldītājs un Līdzekļu turētājs.

11.6. *Valūtas risks* rodas ārvalstu valūtas vērtības izmaiņas rezultātā pret Latvijas latu. Ņemot vērā to, ka Pensiju Plāna saistības ir denominētas Latvijas latos, bet aktīvi tiek ieguldīti arī citās valūtās, Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu politikā ir noteikti limiti ieguldījumiem atsevišķās valūtās, kā arī Līdzekļu pārvaldītājs izmantos atbilstošus finanšu instrumentus šā riska samazināšanai. Lai minimizētu valūtas risku, Pensiju Fonds orientējas uz pēc iespējas minimālu kopējo atklāto pozīciju ārvalstu valūtā.

11.7. *Citi riski*, kā dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās u.t.t, ir ieguldījumu riski, kurus Pensiju Fonds nevar pilnībā prognozēt un kontrolēt.

11.8. Pensiju Fonds, pārvaldot Pensiju Plāna līdzekļus, rīkojas Pensiju Plāna dalībnieku interesēs un iespēju robežās darīs visu, lai minimizētu vai izvairītos no minētajiem riskiem, taču Pensiju Fonds negarantē to, ka nākotnē būs iespēja pilnībā izvairīties no šiem riskiem. Pensiju Plāna vēsturiskais ienesīgums nav garantija tam, ka līdzīgs ienesīgums tiks nodrošināts arī nākotnē.

12. pants. Papildpensijas kapitāla aprēķināšanas kārtība

12.1. Uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* aprēķins paredz katra Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā* uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* noteikšanu kā daļu no Pensiju Plāna kapitāla.

12.2. Uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā* aprēķina atbilstoši Komisijas noteikumiem, pamatojoties uz Pensiju Plāna aktīvu kustības pārskatu:

$$K_b = K_s + C - E + \frac{(K_s + C - E)}{(K + A)} \times R, \text{ kur}$$

K_b	-	Pensiju Plāna dalībnieka <i>Individuālajā kontā</i> uzkrātais <i>Papildpensijas kapitāls</i> pārskata perioda beigās;
K_s	-	Pensiju Plāna dalībnieku <i>Individuālajā kontā</i> uzkrātais <i>Papildpensijas kapitāls</i> iepriekšējā pārskata perioda beigās;
C	-	Pensiju Plāna dalībnieka iemaksas un tā labā veiktās iemaksas atbilstoši Pensiju Plānam, kā arī pārskaitījumi no cita pensiju fonda vai pensiju plāna pārskata periodā;
E	-	uz Pensiju Plāna dalībnieku attiecināmās administratīvās izmaksas atbilstoši Pensiju Plānam pārskata periodā;
K	-	Pensiju Plāna kapitāls pārskata perioda sākumā;
A	-	Iemaksas un izmaksas Pensiju Plānā pārskata periodā;
R	-	Pensiju Plāna darbības rezultāts pārskata periodā .

13. pants. Papildpensijas kapitāla izmaksāšanas kārtība

13.1. Pensijas vecums Pensiju Plāna izpratnē ir 60 (sešdesmit) gadi. Pensiju Plāna dalībnieks, sasniedzot 60 (sešdesmit) gadu vecumu, ar savu uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* var rīkoties vienā no šiem veidiem:

13.1.1. turpināt dalību Pensiju Plānā saskaņā ar Pensiju Plāna noteikumiem;

13.1.2. izņemt *Papildpensijas kapitālu* pa daļām atbilstoši Pensiju Fonda Valdes apstiprinātai *Metodikai* un turpināt dalību Pensiju Plānā līdz uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* pilnīgai izņemšanai;

13.1.3. izbeigt dalību Pensiju Plānā izņemot visu uzkrāto *Papildpensijas kapitālu*.

Savu vēlmi izņemt *Papildpensijas kapitālu* pa daļām vai pilnībā Pensiju Plāna dalībnieks izsaka iesniedzot Pensiju Fondam rakstveida *Pieteikumu*.

13.2. Ja Pensiju Plāna dalībnieks pārtrauc darba attiecības ar Darba devēju pirms 60 (sešdesmit) gadu vecuma sasniegšanas, viņš var rīkoties vienā no šiem veidiem:

13.2.1. turpināt dalību Pensiju Plānā atbilstoši Pensiju Plāna noteikumiem;

13.2.2. noslēgt vienošanos ar Pensiju Fondu par individuālo iemaksu veikšanu;

13.2.3. izņemt uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* sasniedzot 55 (piecdesmit piecu) gadu vecumu.

13.3. Tiesības saņemt uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* pirms 55 (piecdesmit piecu) gadu vecuma sasniegšanas ir Pensiju Plāna dalībniekam, kas tiek atzīts par pirmās grupas invalīdu uz mūžu vai tādās speciālās profesijās strādājošam, kuru sarakstu nosaka Ministru kabinets.

Lai Pensiju Plāna dalībnieks, kurš kļuvis par pirmās grupas invalīdu uz mūžu, saņemtu *Papildpensijas kapitālu*, nepieciešams Pensiju Fondam iesniegt LR Labklājības ministrijas veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas akta notariāli apstiprinātu kopiju.

Lai Pensiju Plāna dalībnieks saņemtu *Papildpensijas kapitālu* pirms pensijas vecuma sasniegšanas, kura amats ir iekļauts sarakstā ar profesijām, kuru nosaka Ministru kabinets paredzot samazinātu pensijas vecumu, Pensiju Plāna dalībniekam papildus pieteikumam un personu apliecinošam dokumentam ir jāiesniedz dokuments/us (piemēram, darba grāmatiņu (darba līguma grāmatiņu), darba līgumu, darba devēja izziņu, Latvijas Valsts arhīva izziņu, tiesas nolēmumu), kas apliecina, ka Pensiju Plāna dalībnieka nodarbinātības ilgums speciālajā profesijā, kurai Ministru kabinets paredz samazinātu pensijas vecumu ir kopumā vismaz 12 (divpadsmit) mēneši.

Minētie nosacījumi attiecas uz to Pensiju Plāna dalībnieku, kurš kļuvis par Pensiju Plāna dalībnieku, saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu, kurš noslēgts līdz 2016.gada 31.martam.

Pensiju Plāna dalībniekam, kurš kļūst par Pensiju Plāna dalībnieku saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu, kas noslēgts pēc 2016.gada 31.marta, Pensiju Plāna dalībnieka nodarbinātības ilgums speciālajā profesijā, kurai Ministru kabinets paredz samazinātu pensijas vecumu ir kopumā vismaz 10 (desmit) gadi.

13.4. Pensiju Plāna dalībnieka nāves gadījumā *Papildpensijas kapitālu*, kas uzkrāts Pensiju Plāna dalībnieka individuālajā kontā, izmaksā Pensiju Plāna dalībnieka mantiniekiem Pensiju Plānā, Civillikumā noteiktajā kārtībā vai Kolektīvās dalības līgumā noteiktajā kārtībā, ja Pensiju Plāna dalībnieks ir norādījis citu personu.

13.5. Pensiju Plāna dalībnieka mantinieki pēc savas izvēles ar mantoto *Papildpensijas kapitālu* var rīkoties vienā no šiem veidiem:

13.5.1. pārskaitīt uz citu pensiju plānu vai pensiju fondu;

13.5.2. saņemt mantoto *Papildpensijas kapitālu* naudā.

13.6. Mantiniekiem, lai saņemtu vai pēc viņu norādījuma pārskaitītu mantoto *Papildpensijas kapitālu*, nepieciešams Valdei iesniegt mantojuma tiesību apliecinošu dokumentu un rakstiski darīt zināmu, kurā no veidiem viņi rīkosies ar mantotajiem līdzekļiem.

13.7. Pensiju Fonds izmaksā visu uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* ne vēlāk kā 30 (trīsdesmit) dienu laikā pēc kārtējā ceturkšņa beigām.

14. pants. Ienākumu sadales kārtība

Pensiju Fonda ienākumu pārsniegums pār izdevumiem gada beigās tiek ieskaitīts Pensiju Plāna(-u) ienākumos un iekļauts Pensiju Plāna(-u) dalībnieku uzkrātajā *Papildpensijas kapitālā*.

15. pants. Pensiju Plāna izdevumu segšanas kārtība

15.1 Pensiju Plāna izdevumus veido atskaitījumi Komisijai, Pensiju Fonda administratīvie izdevumi, kā arī atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājiem un Līdzekļu turētājam.

15.2. Pensiju Plāna izdevumu maksimāli pieļaujamās izmaksas ir 3% apmērā no Pensiju Plāna aktīviem pārskata perioda beigās.

15.3. Pensiju Fonda administratīvo izdevumu kopējais apjoms tiek noteikts atbilstoši akcionāru sapulcē apstiprinātajam gada budžetam, aprēķinot šos izdevumus kā procentus no Pensiju Plāna aktīvu vērtības. Pensiju Fonda administratīvie izdevumi tiek aprēķināti reizi mēnesī un attiecināti uz katru Pensiju Plāna dalībnieku proporcionāli dalībnieka kontā uzkrātajam papildpensijas kapitālam aprēķina perioda beigās.

15.4. Atskaitījumi Komisijas darbības finansēšanai tiek ieturēti normatīvajos aktos noteiktajā apmērā un kārtībā no katras iemaksas Pensiju Plānā, ko veikuši Pensiju Plāna dalībnieki vai kas veiktas šo dalībnieku labā.

15.5. Atlīdzības Līdzekļu pārvaldītājiem un Līdzekļu turētājam tiek aprēķinātas un atskaitītas ik mēnesī, saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem par līdzekļu pārvaldīšanu un līdzekļu turēšanu.

16. pants. Kārtība, kādā Pensiju Plāna dalībnieki informējami par viņu kontos uzkrāto Papildpensijas kapitālu

16.1. Valde vismaz reizi gadā rakstveidā informē katru Pensiju Plāna dalībnieku par viņa *Individuālā konta* stāvokli.

16.2. Šajā atskaitē parādāma *Papildpensijas kapitāla* summa uz pārskata gada sākumu, Darba devēja un/vai dalībnieka paša izdarītās iemaksas pārskata periodā, dalībniekam izmaksātā *Papildpensijas kapitāla* daļa, ieturētās summas Pensiju Fonda administratīvo izdevumu apmaksai, ieņēmumi no līdzekļu ieguldījumiem, faktiskās Pensiju Fonda administrēšanas un ieguldījumu pārvaldes izmaksas, kā arī individuālajā kontā uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* summa pārskata perioda beigās.

16.3. Pensiju Fonda Valde, ar Darba devēju starpniecību un izmantojot Darba devējiem pieejamos saziņas līdzekļus, paziņo Pensiju Plāna dalībniekiem par jebkurām pārmaiņām, kas attiecas uz revidenta, Līdzekļu pārvaldītāju un Līdzekļu turētāja iecelšanu, kā arī citu būtisku informāciju par Pensiju Fonda darbību pēc iepriekšējā pārskata sniegšanas.

16.4. Pēc Pensiju Fonda gada pārskata apstiprināšanas akcionāru sapulcē kalendārā mēneša laikā tā saīsinātais variants tiek ievietots Pensiju Fonda mājas lapā internetā. Katrs Pensiju Plāna dalībnieks Pensiju Fonda telpās var iepazīties ar pilnu Pensiju Fonda gada pārskatu. Informācija par Pensiju Fonda gada budžetu, Ieguldījumu politiku un Pensiju Plānu ir brīvi pieejama Pensiju Fonda telpās.

17.pants. Likumi un tiesiskās attiecības

Pensiju Plāns ir sastādīts saskaņā ar Pensiju Fonda statūtiem un spēkā esošiem Latvijas Republikas likumiem.

